

800 jaar Sint Franciscus en 800 jaar franciscanen: een levende erfenis van eenvoud, vrede en broederschap.

Het vieren van 800 jaar Sint Franciscus en 800 jaar franciscanen is meer dan een historisch moment. Het is een herinnering aan de kracht van een leven dat radicaal kiest voor liefde. Franciscus van Assisi blijft een gids voor onze tijd: een tijd die snakt naar verbinding, naar zachtheid, naar hoop. Zijn boodschap is geen echo uit het verleden, maar een levend kompas voor de toekomst.

Acht eeuwen zijn verstreken sinds Franciscus van Assisi zijn revolutionaire keuze maakte: een leven van radicale eenvoud, diepe verbondenheid met alle schepselen en een onvoorwaardelijke inzet voor vrede. Wat begon als het persoonlijke avontuur van een jonge Italiaan uit een welgestelde koopmansfamilie groeide uit tot een wereldwijde beweging die vandaag nog steeds miljoenen mensen inspireert. Het 800-jarig jubileum van zowel Sint Franciscus als de franciscaanse beweging nodigt uit tot reflectie: wat maakt deze figuur en zijn erfgoed zo krachtig dat ze acht eeuwen lang relevant zijn gebleven?

De ommekeer van Franciscus: van koopmanszoon tot broeder van allen. Franciscus werd rond 1181 geboren in Assisi, een stadje in Umbrië dat toen werd gekenmerkt door sociale spanningen, oorlogen en een groeiende kloof tussen rijk en arm. Als zoon van een succesvolle handelaar leek zijn toekomst verzekerd. Hij genoot van het leven, van feesten, van status en van dromen over ridderlijke roem. Maar de realiteit van oorlog en gevangenschap bracht hem tot stilstand. In die periode van innerlijke crisis begon hij te luisteren naar een andere stem: die van het evangelie.

Zijn beroemde ontmoeting met de melaatse, die hij ondanks zijn afkeer omhelsde, werd een keerpunt. Franciscus ontdekte dat echte vreugde niet lag in bezit of eer, maar in het herkennen van Christus in de kwetsbare mens. Zijn radicale keuze om afstand te doen van zijn erfenis en in armoede te leven, was geen vlucht uit de wereld, maar een terugkeer naar haar diepste waarheid: dat alle mensen broeders en zusters zijn.

De geboorte van een beweging.

Rond 1209 verzamelde Franciscus zijn eerste broeders. Ze waren geen monniken die zich terugtrokken in een klooster, maar reizende predikers die te

voet door dorpen en steden trokken. Hun boodschap was eenvoudig maar revolutionair: vrede, verzoening, zorg voor de armen en eerbied voor de schepping.

De beweging groeide razendsnel. Mannen en vrouwen uit alle lagen van de bevolking sloten zich aan. Clara van Assisi stichtte de vrouwelijke tak, de clarissen, terwijl leken zich aansloten bij de Derde Orde, een manier om franciscaans te leven binnen het gewone gezins- en beroepsleven.

In 1223 keurde paus Honorius III de definitieve Regel van Franciscus goed. Dat moment – nu 800 jaar geleden – markeert het officiële begin van de franciscaanse familie zoals we die vandaag kennen.

Een spiritualiteit die de wereld veranderde

De kracht van de franciscaanse spiritualiteit ligt in haar eenvoud. Ze is niet gebouwd op ingewikkelde theologische systemen, maar op een manier van kijken. Franciscus zag de wereld als een geschenk, niet als een bezit. Hij zag mensen niet als concurrenten, maar als broeders en zusters. Hij zag de schepping niet als een middel, maar als een familie van levende wezens die samen God weerspiegelen. Voor Franciscus was armoede geen doel op zich, maar een weg naar vrijheid. Door niets te bezitten, kon hij alles ontvangen. Zijn armoede was een protest tegen de groeiende materialistische cultuur van zijn tijd – een protest dat vandaag misschien nog urgenter klinkt.

Franciscus was een van de weinige middeleeuwse figuren die actief probeerde vrede te stichten in een tijd van kruistochten. Zijn ontmoeting met sultan Malik al-Kamil in 1219 is een van de meest indrukwekkende voorbeelden van interreligieuze dialoog *avant la lettre*. Hij ging niet om te bekeren, maar om te ontmoeten. Lang voordat ecologie een begrip was, sprak Franciscus over “broeder zon” en “zuster maan”. Zijn Zonnelied is een lofzang op de verbondenheid van alle schepselen. In een tijd van klimaatcrisis klinkt zijn stem opnieuw krachtig en profetisch.

800 jaar franciscanen: een geschiedenis van nabijheid

Door de eeuwen heen hebben franciscanen zich gevestigd op plekken waar nood was: in ziekenhuizen, in arme wijken, in missiegebieden, in conflictzones. Ze waren biechtvaders, wetenschappers, kunstenaars, diplomaten en sociale vernieuwers. Hun geschiedenis is rijk en veelzijdig.

Franciscanen speelden een belangrijke rol in de ontwikkeling van universiteiten, zoals in Parijs en Oxford. Ze waren pioniers in de studie van natuurwetenschappen en filosofie. Denk aan Bonaventura, Duns Scotus en Willem van Ockham.

Vanaf de 13e eeuw trokken franciscanen naar Azië, Afrika en Amerika. Ze waren vaak de eersten die inheemse talen leerden, lokale culturen

respecteerden en opkwamen voor de rechten van onderdrukte bevolkingsgroepen.

Vandaag zijn franciscanen actief in vredeswerk, ecologische projecten, vluchtelingenopvang, pastorale zorg en onderwijs. Hun aanwezigheid is vaak bescheiden, maar diep geworteld in de franciscaanse traditie van nabijheid en dienstbaarheid.

De blijvende actualiteit van Franciscus

Waarom blijft Franciscus 800 jaar na zijn dood zo'n aantrekkingskracht uitoefenen? Misschien omdat hij iets belichaamt waar de moderne mens naar verlangt: authenticiteit. In een wereld die draait om consumptie, competitie en snelheid, herinnert Franciscus ons aan wat echt telt.

Zijn keuze voor stilte, eenvoud en aandacht staat haaks op de hectiek van vandaag. Hij nodigt uit tot vertraging en tot het herontdekken van innerlijke ruimte.

Franciscus leert dat niemand op zichzelf staat. Zijn visie op broederschap – tussen mensen, tussen religies, tussen mens en natuur – is een krachtig antwoord op polarisatie en individualisme.

De franciscaanse zorg voor de schepping is actueler dan ooit. Paus Franciscus verwijst in *Laudato Si'* expliciet naar zijn naamgenoot als inspiratiebron voor een ecologische bekering.

Een erfenis die blijft groeien

Acht eeuwen franciscanen betekenen acht eeuwen verhalen: van broeders en zusters die in stilte en eenvoud het evangelie leefden. Hun erfenis is niet af. Ze groeit verder in nieuwe vormen van gemeenschap, in lekenbewegingen, in jongeren die zich laten inspireren door duurzaamheid en solidariteit, en in iedereen die zich aangesproken voelt door de franciscaanse manier van kijken.

Franciscus zelf zou waarschijnlijk verbaasd zijn dat zijn kleine beweging 800 jaar later nog steeds bestaat. Maar misschien zou hij vooral blij zijn dat zijn droom – een wereld van vrede, eenvoud en broederschap – nog steeds mensen raakt en in beweging zet.

Vrede en Alle Goeds! Paul Renders ofm, aalmoezenier,

P. Jozef + P. Silveer +, P. Paul, volgelingen van Jezus Christus, geïnspireerd door Franciscus van Assisi.

